

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ НАН УКРАЇНИ
КАФЕДРА ОПОДАТКУВАННЯ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. С. КУЗНЕЦЯ

**Моніторинг і коментарі
до нормативно-правових актів
у сфері оподаткування**

Червень, 2015 р.

Харків, 2015

Методологія дослідження

Моніторинг законодавчих та нормативно-правових актів у сфері оподаткування – сумісний, постійно діючий проект НДЦ ІПР НАН України і кафедри оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Метою щомісячного Моніторингу є:

- оперативний аналіз актів податкового законодавства, що буди прийняті та/або набули чинності протягом попереднього місяця;
- експертна оцінка ризиків, пов'язаних з прийняттям нових нормативних актів.

Методологія аналізу законодавчих та нормативно-правових актів передбачає ідентифікацію їх впливу на діяльність платників податків, порівняння нової редакції аналізованої норми з попередньою; ідентифікацію результативності відповідних змін з відокремленням позитивних наслідків та потенційних недоліків (ризиків). Критерії оцінки очікуваної результативності:

- узгодженість з діючою нормативно-правовою базою;
- спрощення або ускладнення податкового обліку;
- вплив на надходження коштів до бюджетів;
- вплив на економічну активність платників податків;
- зменшення або збільшення корупційних ризиків;
- доцільність використання конкретного інструмента порівняно з можливими альтернативами.

Аналіз законодавчих та нормативно-правових актів здійснюється за такими напрямками:

- Зміни системи оподаткування і в адмініструванні податків;
- Зміни в оподаткуванні окремими податками, зборами, платежами.
- довідкова інформація, пов'язана з оподаткуванням.

Моніторинг передбачає щомісячне оприлюднення результатів (до 10 числа наступного місяця).

Зміст

1. Зміни системи оподаткування і в адмініструванні податків	4
2. Окремі податки, збори і платежі	6
4. Довідкова інформація	8

1. ЗМІНИ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ І В АДМІНІСТРУВАННІ ПОДАТКІВ

1.3. Адміністрування податків

Порядок повідомлення Державній фіскальній службі та її територіальним органам про прийняття працівника на роботу. Затверджено постановою КМУ від 17 червня 2015 р. № 413 (набула чинності 28.06.2015 р.).

Коментар: Порядок встановлено на виконання вимог Кодексу законів про працю України.

Повідомлення подається власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом (особою) чи фізичною особою до територіальних органів ДФС за місцем обліку їх як платника єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до початку роботи працівника за укладеним трудовим договором засобами електронного зв'язку (з використанням електронного цифрового підпису відповідальних осіб) або на паперових носіях разом з копією в електронній формі. Якщо трудові договори укладено не більше ніж із п'ятьма особами повідомлення подається тільки на паперових носіях.

Вказаним порядком врегульовуються питання укладення трудового договору з найманим працівником та обліку платників єдиного внеску.

1.4. Податковий контроль

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розрахунку діапазону цін (рентабельності) та медіани такого діапазону для цілей трансфертного ціноутворення» від 4 червня 2015 року № 381

Коментар: Постановою Кабінету Міністрів змінено Порядок розрахунку діапазону цін (рентабельності) та медіани такого діапазону для цілей такого ціноутворення, який регламентувався Постановою КМУ від 17 жовтня 2013 року № 763.

Основні зміни	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
Застосування термінів «квартиль діапазону цін» та «медіана діапазону цін»		– відсутність в Постанові роз'яснень щодо визначення цих термінів та необхідність платникам податків додатково знайомитися з правилами математики та статистики
Зміна числового значення, яке застосовується при розрахунку медіани діапазону ціни (рентабельності) з 0,75 до 0,5	– приведення норм податкового законодавства до правил математики та статистики, які передбачають розподіл ранжирувану сукупність на дві частини: не більше та не менше медіани (по 50 %)	– зменшення значення медіани діапазону ціни (рентабельності), що зменшує можливості підприємств варіювати цінами на продукцію
Відміна норми про коригування комерційних та/або фінансових умов та/або результатів таких операцій	– зменшення зловживань з боку платників податків та зменшення витрат на контроль за коригуванням з боку контролюючих органів – посилення моральної відповідальності платників податків за умови та результати операцій та пошук контрагентів	– неможливість коригування умов та результатів платниками податків створює складності для здійснення їх діяльності та практично виключає право на помилку при укладанні угоди з контрагентом

Прийнята Постанова КМУ має на меті привести у відповідність норми підзаконного акту з нормами Податкового кодексу. Позитивною стороною внесених змін є врахування правил математики та статистики при визначенні медіани діапазону ціни (рентабельності); посилення мотивації платників податків до пошуку контрагентів, при укладанні угод з якими не будуть виникати підстави для коригування умов або результатів операцій. Але з іншого боку, внесені зміни передбачають необхідність освоєння платниками податків деяких правил математики та статистики (в тексті Постанови не наводяться визначення ключових понять) та позбавляють права платників податків коригувати фінансові умови та/або результати операцій з контрагентами.

2. ОКРЕМІ ПОДАТКИ, ЗБОРИ І ПЛАТЕЖІ

2.2. Податок на доходи фізичних осіб

Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування військовим збором грошового забезпечення військовослужбовців та інших осіб, які беруть безпосередню участь в антитерористичній операції» від 18 червня 2015 року № 548-VIII (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13-17, ст. 112) (набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через два місяці після набрання ним чинності).

Коментар: Законом уточнюється перелік працівників, доходи у вигляді грошового забезпечення яких, на період проведення антитерористичної операції, не підлягають оподаткуванню військовим збором. Пільга поширюється на такі категорії громадян:

- ✓ працівників правоохоронних органів,
- ✓ військовослужбовців та працівників:
 - Збройних Сил України,
 - Національної гвардії України,
 - Служби безпеки України,
 - Служби зовнішньої розвідки України,
 - Державної прикордонної служби України,
- ✓ осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців, працівників:
 - Міністерства внутрішніх справ України,
 - Управління державної охорони України,
 - Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України,
 - інших утворених відповідно до законів України військових формувань та інших осіб.

Період застосування пільги дорівнює періоду безпосередньої участі таких осіб в антитерористичній операції.

Негативним моментом цього законодавчого акту є застосування норми непрямой дії в частині статусу зазначених осіб для цілей застосування пільги, підтвердження якого здійснюється в порядку, що затверджується КМУ

2.4. Акцизний податок

Постанова КМУ від 17.06.2015 р. № 426 “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. № 957” (набуває чинності з 11 липня)

Коментар: внесено зміни до Постанови Кабінету міністрів України «Про встановлення розміру мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв» від 30 жовтня 2008 р. № 957. Відповідно до прийнятих змін буде здійснено підвищення розміру мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв. Підвищення буде здійснено в 2 етапи: з 11 липня 2015 р. та 1 вересня 2015 р. Так з 11 липня мінімальна оптова ціна на горілку і лікєро-горілчані вироби за 1 літр 100-відсоткового спирту з 133 грн. зросте до 159,94 гривень, а з 1 вересня - до 175,96 гривень. В результаті двоетапного здороження алкогольних виробів ціна на горілку та лікєро-горілчані вироби збільшиться на 32%; на віскі, ром та джин - на 18%; на коньяки - в середньому на 30%; на вина виноградні – в середньому на 40 %. В результаті такого зростання цін може скоротитися вживання алкогольних напоїв, що позитивно вплине на стан здоров'я українців, однак при цьому існує ризик збільшення обсягів вживання алкогольної продукції низької якості – фальсифікованої та контрабандної, що є загрозою для життя та здоров'я громадян. Збільшення нижньої границі цін на алкогольні напої також може привести до зростання надходжень акцизного податку у частині реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів, оскільки за такими операціями застосовується адвалорна ставка податку, а також до зменшення надходжень акцизу за твердими ставками внаслідок скорочення фізичних об'ємів споживання алкогольних напоїв.

2.7. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

1. Закон № 420-VIII «Про внесення змін до статті 266 Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування нерухомості релігійних організацій»

Коментар: законом передбаченою зміну до пп.266.2.2 п. 266.2 ст. 266 Податкового кодексу України, якою звільняються від оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єкти нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій та використовуються виключно для забезпечення їхньої статутної діяльності, включно з об'єктами, в яких здійснюють діяльність засновані такими релігійними організаціями добродійні заклади – притулки, інтернати, лікарні тощо, крім об'єктів нерухомості, в яких здійснюється виробнича та/або господарська діяльність.

Законом також рекомендується органам місцевого самоврядування у місячний термін з дня опублікування закону переглянути рішення щодо встановлення на 2015 рік податку на майно для об'єктів нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій.

Таким чином, з 1 липня 2015 р. релігійні організацій не будуть сплачувати податок на нерухомість та подавати декларації з цього податку. У 2015 р. релігійні організації мали сплатити податку на нерухомість лише за перші два квартали авансовим внеском, що відображається в річній декларації. Відміна сплати податку на нерухомість для релігійних організацій означає збільшення коштів на потреби, пов'язані з їх основною діяльністю, а для місцевих бюджетів – грошові втрати, розмір яких залежить від кількості релігійних організацій та площ їх нерухомого майна, яке налічує місто або населений пункт.

однак при цьому існує ризик збільшення обсягів вживання алкогольної продукції низької якості – фальсифікованої та контрабандної, що є загрозою для життя та здоров'я громадян. Збільшення нижньої границі цін на алкогольні напої також може привести до зростання надходжень акцизного податку у частині реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів, оскільки за такими операціями застосовується адвалорна ставка податку, а також до зменшення надходжень акцизу за твердими ставками внаслідок скорочення фізичних об'ємів споживання алкогольних напоїв.

2.7. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

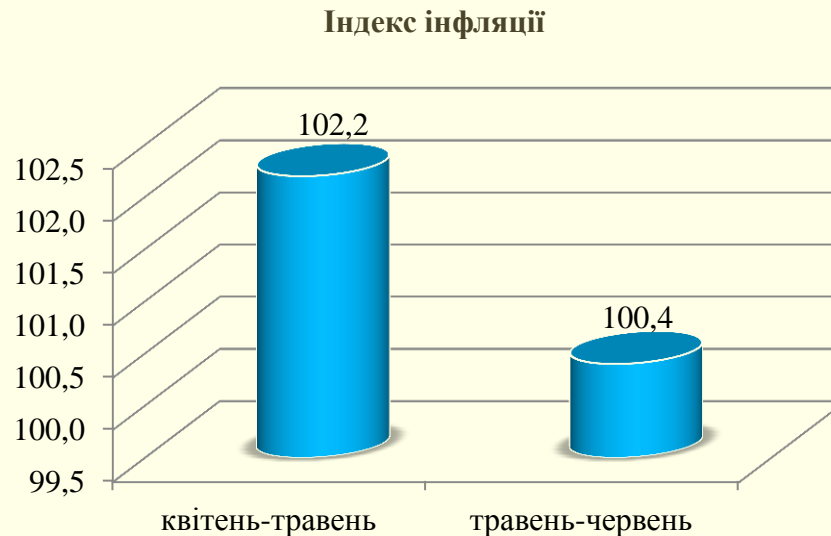
1. Закон № 420-VIII «Про внесення змін до статті 266 Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування нерухомості релігійних організацій»

Коментар: законом передбаченою зміну до пп.266.2.2 п. 266.2 ст. 266 Податкового кодексу України, якою звільняються від оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єкти нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій та використовуються виключно для забезпечення їхньої статутної діяльності, включно з об'єктами, в яких здійснюють діяльність засновані такими релігійними організаціями добродійні заклади – притулки, інтернати, лікарні тощо, крім об'єктів нерухомості, в яких здійснюється виробнича та/або господарська діяльність.

Законом також рекомендується органам місцевого самоврядування у місячний термін з дня опублікування закону переглянути рішення щодо встановлення на 2015 рік податку на майно для об'єктів нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій.

Таким чином, з 1 липня 2015 р. релігійні організацій не будуть сплачувати податок на нерухомість та подавати декларації з цього податку. У 2015 р. релігійні організації мали сплатити податку на нерухомість лише за перші два квартали авансовим внеском, що відображається в річній декларації. Відміна сплати податку на нерухомість для релігійних організацій означає збільшення коштів на потреби, пов'язані з їх основною діяльністю, а для місцевих бюджетів – грошові втрати, розмір яких залежить від кількості релігійних організацій та площ їх нерухомого майна, яке налічує місто або населений пункт.

4. ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

За даними Державної служби статистики України, у червні 2015 р. індекс споживчих цін порівняно із квітнем 2015 р. становив 100,4 %.

Значення індексу інфляції впливає на:

- коригуючі коефіцієнти, які застосовуються до ставок рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (п. 252.22 ПКУ);
- індексацію нормативної грошової оцінки земель (ст. 289 ПКУ);
- базу оподаткування єдиним податком для платників єдиного податку четвертої групи (п. 292^{1.2} ПКУ);
- індексацію ставок акцизного податку, екологічного податку, рентної плати (абз. 9 пункту 4 Розділу XIX).

**Моніторинг підготовлено експертно-аналітичною групою
Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку
Національної Академії Наук України і кафедрою оподаткування
Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця**

під керівництвом заступника директора НДЦ ІПР з наукової роботи доктора економічних наук,
професора, Заслуженого економіста України **Ю.Б. Іванова**

за участю:

наукового співробітника НДЦ ІПР НАН України, к.е.н. **С.В. Антоненка**;

в.о. завідувача кафедри оподаткування, к.е.н., доц. **О.Є. Найденко**;

доцента кафедри оподаткування, к.е.н. , доц. **О.Г. Зими**;

доцента кафедри оподаткування, к.е.н. **Є.І. Котлярова**;

викладача кафедри оподаткування, к.е.н. **О.В. Костяної**.